
Sprawozdanie z działalności Wieluńskiego Towarzystwa Naukowego za rok 2008

Rocznik Wieluński 9, 261-277

2009

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

WIELUŃSKIE TOWARZYSTWO NAUKOWE

SOCIETAS SCIENTIARUM WIELUNENSIS

S P R A W O Z D A N I E
z działalności Wieluńskiego
Towarzystwa Naukowego
za rok 2008

Wieluń 2009

I Sprawy organizacyjne

Wieluńskie Towarzystwo Naukowe działa na podstawie Statutu, uchwalonego przez Walne Zebranie Członków Założycieli Towarzystwa w dniu 18 listopada 1999 r. Postanowieniem Sądu Okręgowego w Sieradzu z 7 lutego 2000 r. Towarzystwo zarejestrowano jako stowarzyszenie i na tej podstawie 28 lutego 2000 r. wpisano do Rejestru Stowarzyszeń w Sądzie Okręgowym pod nr St. 609.

Wojewódzki Urząd Statystyczny w Łodzi – Oddział w Sieradzu nadał Towarzystwu REGON – Nr 731021246

Od 2003 r. Wieluńskie Towarzystwo Naukowe jest członkiem Ruchu Stowarzyszeń Regionalnych Rzeczypospolitej Polskiej.

A. Członkowie

W końcu 2008 roku Towarzystwo liczyło 90 członków, z których 49 zamieszkiwało w Wieluniu, 41 poza Wieluniem, z tego: w Chicago – 1, Częstochowie – 4, Gdyni – 1, Kędzierzynie-Koźlu – 1. Londynie – 1, Łodzi – 5, Opolu – 1, Poznaniu – 4, Kluczborku – 1, Sieradzu – 1, Warszawie – 2, Praszce, pow. Olesno – 2, Zielonej Górze – 2, Białej, pow. Wieluń – 1, Bieniadcicach, pow. Wieluń – 1, Dąbrowie, pow. Wieluń – 1, Parcicach, pow. Wieruszów – 1, Gaszynie, pow. Wieluń – 1, Osjakowie, pow. Wieluń – 1, Rudnikach, pow. Olesno – 1, Rychłowicach, pow. Wieluń – 1, Skomlinie, pow. Wieluń – 2, Sokolnikach, pow. Wieruszów – 1, Starzenicach, pow. Wieluń – 2, Zomerweg (Szwecja) – 1, Żdżarach, pow. Wieruszów – 1.

Wśród członków są czynni i emerytowani pracownicy naukowcy wyższych uczelni: Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Łódzkiego, Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytetu Opolskiego, Akademii Rolniczej w Poznaniu, Akademii im. Jana Długosza w Częstochowie, Akademii Świętokrzyskiej w Kielcach – Filia w Piotrkowie Trybunalskim. W końcu 2008 r. członkami WTN było 10 profesorów zwyczajnych i nadzwyczajnych, 16 doktorów, 60 magistrów i magistrów inżynierów, 4 lekarzy. W 2008 r. zmarł mgr Stanisław Panaszek z Wielunia, a w poczet członków zwyczajnych WTN przyjęto Richarda Gołębiowskiego, magistra prawa i magistra sztuki, zam. w miejscowości Zomerweg w Szwecji. Godność Członka Honorowego WTN nadano prof. dr. hab. Henrykowi Jaworowskiemu z Politechniki Łódzkiej.

W 2008 r. obroniła pracę doktorską na Uniwersytecie Łódzkim mgr Ewa Lewik-Tsirigotis. Rozprawy doktorskie przygotowują kolejni członkowie WTN: Damian Orłowski, Krzysztof Latocha i Jarosław Petrowicz.

Godność członków honorowych WTN dotychczas nadano:

1. prof. zw. dr. hab. Tadeuszowi Krzemińskiemu,
2. doc. dr. Ryszardowi Rosinowi,
3. Ks. prof. zw. dr. hab. Janowi Związkowi,
4. prof. dr. hab. Henrykowi Jaworowskiemu

B. Zarząd

Na Walnym Zebraniu Sprawozdawczo-Wyborczym w 2008 r. dokonano wyboru nowego Zarządu w składzie następującym:

prezes – prof. dr hab. Stanisław Tadeusz Olejnik,

wiceprezes – dr Zdzisław Spychała,

wiceprezes dr Małgorzata Świętek-Słonina,

sekretarz – mgr Bożena Wielgosz,

skarbnik – mgr Jan Książek,

członkowie: dr Zbigniew Szczerbik, dr Konstantinos Tsirigotis, mgr Adam Ustyniak, dr Zdzisław Włodarczyk.

W okresie sprawozdawczym Zarząd odbył 4 protokołowane posiedzenia, na których omawiano następujące zagadnienia:

- sprawy wydawnicze - przygotowanie do wydania następujących publikacji:
„Rocznik Wieluński” tom 8,
- Wspomnienia Józefa Grajnera,
- Wspomnienia Mieczysława Grabńskiego,
- Słownik biograficzny ziemi wieluńskiej,
- pozyskiwanie środków na działalność wydawniczą WTN,
- rozchodowanie wydawnictw własnych,
- organizacja dorocznego zebrania noworocznego członków WTN,
- organizacja wycieczki naukowej do Łowicza, Łęczycy i na Słowację,
- nawiązanie współpracy z Łowickim Towarzystwem Przyjaciół Nauk,
- realizacja budżetu WTN w 2008 roku,
- zatwierdzenie bilansu za rok 2007,
- przygotowanie wniosków do władz samorządowych w sprawie finansowego wsparcia działalności statutowej WTN,
- rozpatrywanie deklaracji osób pragnących wstąpić do WTN,
- udział przedstawicieli WTN w uroczystościach regionalnych,
- zaopiniowanie wniosku o obsadzie stanowiska dyrektora Muzeum Ziemi Wieluńskiej,
- sądowa rejestracja WTN w Krajowym Rejestrze Sądowym.

C. Komisja Rewizyjna

Na Walnym Zebraniu Sprawozdawczo-Wyborczym w 2004 r. wybrano Komisję Rewizyjną w składzie:

mgr Kamila Packa,
mgr Krzysztof Domagała,
mgr inż. Waław Urbańiak.

Komisja, zgodnie ze swymi uprawnieniami statutowymi, dokonywała kontroli działalności statutowej i finansowej Towarzystwa.

D. Biuro Towarzystwa

Od czerwca 2006 r. Towarzystwo ma swą siedzibę w dwuizbowym lokalu w budynku przy pl. Kazimierza Wielkiego nr 2, stanowiącym własność Gminy Wieluń. W lokalu tym, wyposażonym w telefon i komputer, mieszczą się również archiwum i biblioteka WTN.

II Działalność podstawowa

1. Wydawnictwa

W okresie sprawozdawczym wydano kolejny, ósmy tom periodyku naukowego pt. *Rocznik Wieluński* pod red. Zdzisława Włodarczyka. Na pokrycie kosztów druku tej publikacji otrzymaliśmy wsparcie finansowe z Urzędu Miejskiego, Urzędu Powiatowego i Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi. Nakładem WTN wydano też *Wspomnienia ze szkół wieluńskich* J. Grajnera w opracowaniu Tadeusza Olejnika oraz dzieło naukowe *Mieszczanie wieluńscy do początków XVI wieku. Biogramy* w opracowaniu pracowników naukowych Uniwersytetu Łódzkiego: Tadeusza Grabarczyka i Tadeusza Nowaka. Przygotowano też do wydania wspomnienia Mieczysława Grabińskiego *Wieluń na przełomie wieków* w opracowaniu Tadeusza Olejnika. Członkowie WTN: B. Abramek, J. Książek, S.T. Olejnik, J. Petrowicz, T. Spychała, Z. Szczerbik, Z. Włodarczyk uczestniczyli w opracowaniu wydawnictwa zbiorowego *Monografia gminy Czarnożyły*. Pozycja ta będzie wydana przez Urząd Gminy Czarnożyły w 2009 r.

Pod koniec 2008 r. ukazał się nakładem Urzędu Miejskiego II tom monografii Wielunia autorstwa T. Olejnika pt. *Wieluń. Dzieje miasta 1793–1945*.

Na sesji Rady Powiatu Wieluńskiego b. burmistrz Wielunia, Z. Adamski, wypowiedział się przeciwko wspieraniu przez władze samorządowe działalności wydawniczej WTN.

2. Biblioteka i archiwum

W 2008 r. kontynuowano gromadzenie zbiorów bibliotecznych. Ze względu na brak środków finansowych Towarzystwo nie dokonywało zakupów książek. Zbiory biblioteczne tworzone w oparciu o dary książkowe, przekazywane przez członków i sympatyków Towarzystwa. Na koniec 2008 r. Towarzystwo posiadało księgozbiór liczący 193 książek i czasopism. Niezależnie od księgozbioru gromadzone są również archiwalia i fotografie dokumentujące działalność WTN, jak też inne przejawy życia społecznego Wielunia i ziemi wieluńskiej.

Opiekę nad Biblioteką i Archiwum sprawuje społecznie mgr Bogusława Wiluś.

3. Udział przedstawicieli WTN w zjazdach, sesjach naukowych, konferencjach i uroczystościach

W 2008 r. członkowie WTN uczestniczyli m.in. w:

- uroczystości 70-lecia urodzin i 45-lecia działalności naukowej prof. nadzw. dr. hab. Jerzego Kukulskiego, b. prorektora Akademii Świętokrzyskiej w Kielcach – Filia w Piotrkowie Trybunalskim (20 II),
- spotkaniu z zarządem Łowickiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Łowiczu (25 V),
- uroczystościach jubileuszowych 50-lecia działalności Sieradzkiej Spółdzielni Mieszkaniowej (5 IX),
- uroczystości 65-lecia urodzin wiceprezesa WTN, dyrektora Kolegium Nauczycielskiego w Wieluniu, dr. Zdzisława Spychały (9 X),
- posiedzeniu Komisji Konkursowej dla wyboru dyrektora Muzeum Ziemi Wieluńskiej (15 X),
- spotkaniu z generałową Ireną Anders w Urbanicach (17 X),
- inauguracji roku akademickiego w Kolegium Nauczycielskim w Wieluniu (23 X),
- uroczystościach Narodowego Święta Niepodległości w Szyngielowie, połączonych z odsłonięciem tablicy pamiątkowej poświęconej poległym i pomordowanym przez Niemców mieszkańcom parafii Szyngielów (11 XI),
- koleżeńskim spotkaniu zarządów WTN i TPW w związku z wyborem na stanowisko dyrektora Muzeum Ziemi Wieluńskiej mgr. Jana Książka (13 XI),
- sesji naukowej poświęconej dziejom i zniszczeniu przez Niemców kościoła kolegiackiego (29 XI).

W 2008 r. prezes WTN był zapraszany do wygłoszenia odczytów lub wykładów:

- 24 I 2008 r. – wykład dla słuchaczy Uniwersytetu III Wieku w Wieluniu nt. *Herby miast i gmin ziemi wieluńskiej. Ich geneza i symbolika*,
- 21 IV 2008 – wykład dla słuchaczy Uniwersytetu III Wieku Powiatu Oleskiego nt. *Nowożytnie i najnowsze dzieje miasta Praszki*,
- 24 IV 2008 – wykład w Sieradzu dla członków Związku Kombatantów RP z terenu b. woj. sieradzkiego nt. *Zbrodnie Wehrmachtu i Luftwaffe popełnione w Sieradzkim i Wieluńskim we wrześniu 1939 r.*
- 18 V 2008 – wykład dla studentów Uniwersytetu Poznańskiego i studentów z Niemiec nt. dziejów Wielunia. Byli oni również oprowadzeni po mieście, zapoznani się z zabytkami miasta Wielunia i miejscami pamięci narodowej,
- 30 V 2008 – z okazji Dnia Samorządu Terytorialnego wykład dla radnych Rady Miejskiej i Rady Powiatu Wieluńskiego poświęcony dziejom samorządu w Wieluniu,
- 10 IX 2008 – udział w sesji popularnonaukowej w Sali Kolumnowej Sejmu RP poświęconej dziejom polskiego pożarnictwa. Sesja była zorganizowana przez ZG ZOSP RP i sejmowy Zespół Posłów Strażaków w związku z obchodami 90. rocznicy odzyskania niepodległości. Prezes WTN wygłosił referat nt. *Rozwój straży ogniowych na ziemiach polskich pod zaborami*,
- 13 XII 2008 – w związku jubileuszem 50-lecia działalności Szkoły Podstawowej nr 4 im. Królowej Jadwigi w Wieluniu, w sali kina „Syrena” wykład dla wychowanków szkoły, rodziców i uczniów nt. królowej Jadwigi i jej związków z ziemią wieluńską.

4. Sprawy różne

WTN utrzymuje partnerskie kontakty z Ruchem Stowarzyszeń Regionalnych RP, Towarzystwem Naukowym Płockim i jego Oddziałem w Łęczycy oraz Niemieckim Instytutem Historycznym w Warszawie.

Bliższe informacje o działalności WTN znaleźć można na stronie internetowej www.wtn.wielun.glt.pl

Fot. A. Ustyniak

Obrady walnego zebrania sprawozdawczo-wyborczego WTN (29 II 2008 r.)

Fot. A. Ustyniak

J.w.

Wręczenie dyplomu Członka Honorowego WTN prof. dr. hab. Henrykowi Jaworowskiemu (29 II 2008 r.)

Zebnanie Zarządu WTN w kawiarence Kolegium Nauczycielskiego (3 IV 2008 r.)

Fot. A. Ustyniak

Spotkanie z Zarządem Łowickiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Łowiczu (25 V 2009 r.)

Fot. A. Ustyniak

Członkowie WTN przed pomnikiem „Geograficznego Środka Polski” w Piątku (25 V 2008 r.)

Fot. A. Ustyniak

Przedstawiciele Łęczyckiego Oddziału Towarzystwa Naukowego Płockiego przed wieluńskim ratuszem (12 VII 2008 r.)

Fot. A. Ustyniak

Okolicznościowe spotkanie członków WTN i TPW w restauracji „Stary Rynek” w związku z objęciem stanowiska dyrektora Muzeum Ziemi Wieluńskiej przez mgr. Jana Książka (13 XI 2008 r.)

CZŁONKOWIE WIELUŃSKIEGO TOWARZYSTWA NAUKOWEGO

Stan w dniu 31 XII 2008 r.

L.p.	Nazwisko i imię	Miejsce zamieszkania	Rok wstąpienia	Tytuł naukowy/zawodowy
1	Abramek Bogusław	Wieluń	1999	mgr archeologii
2	Antczak Janusz	Biała, pow. Wieluń	2003	mgr ekonomii
3	Biłgorajski Piotr	Częstochowa	2007	mgr prawa i administracji
4	Chróścielewska Romana	Warszawa	2006	mgr prawa
5	Czeraniak Bolesław	Wieluń	1999	mgr historii
6	Czeraniak Urszula	Wieluń	2004	mgr filologii polskiej
7	Dera Marek	Wieluń	2003	mgr muzyki
8	Domagała Krzysztof	Skomlin, pow. Wieluń	1999	mgr historii
9	Galiński Antoni	Łódź	2000	mgr historii, mgr prawa
10	Golec Waldemar	Wieluń	2004	mgr archeologii
11	Gołębiowski Richard	Zomerweg	2008	mgr prawa
12	Grabarczyk Tadeusz	Łódź	2002	dr nauk humanistycznych
13	Janiszewski Dariusz	Kluczbork	2005	mgr historii
14	Jasiak Ksawery	Wieluń	2002	dr nauk humanistycznych
15	Jasnowski Józef	Londyn	2002	profesor
16	Jaworowski Henryk	Łódź	2007	prof. dr habilitowany

17	Jędrzejewska Dorota	Wieluń	2002	mgr bibliotekarstwa
18	Juszczak Jan	Sokolniki, pow. Wieruszów	2001	mgr geografii
19	Juzala Danuta	Wieluń	2000	mgr administracji
20	Juzala Ireneusz	Wieluń	2005	lekarz medycyny
21	Kaczorowski Włodzimierz	Opole	2000	prof. zw. dr habilitowany
22	Kałczak Włodzimierz	Wieluń	1999	mgr historii
23	Karaś Marlena	Wieluń	2005	mgr pedagogiki
24	Kisała Alicja	Wieluń	2005	mgr historii
25	Klatka Narcyz	Gdynia	2003	dr nauk technicznych
26	Kozłowski Stanisław	Poznań	2001	prof. zw. dr habilitowany
27	Krzemiński Tadeusz	Łódź	2000	prof. zw. dr habilitowany
28	Książek Jan	Wieluń	1999	mgr historii
29	Kustrzeba Jan Andrzej	Wieluń	2007	mgr filologii germańskiej
30	Latocha Krzysztof	Rychłowice	2007	mgr historii
31	Lewaszkiwicz Tadeusz	Poznań	2001	prof. dr habilitowany
32	Lewik-Tsirigotis Ewa	Wieluń	1999	mgr pedagogiki
33	Łaz Bożena	Osjaków, pow. Wieluń	2002	mgr prawa i administracji
34	Łągiewka Józef	Bieniądzice, pow. Wieluń	1999	mgr geografii
35	Machelak Zbigniew	Parcice, pow. Wieruszów	2005	mgr prawa
36	Majcher Mieczysław	Wieluń	2003	mgr ekonomii
37	Majda Donata	Wieluń	2004	mgr prawa

38	Malska Krystyna	Zielona Góra	2002	mgr bibliotekarstwa
39	Malski Józef	Zielona Góra	2002	mgr wych. fizycznego
40	Marchewka Jarosław	Rudniki, pow. Olesno	2001	mgr historii
41	Mastalerz-Czapnik Renata	Wieluń	2004	lekarz chirurg
42	Menc Ryszard	Wieluń	2002	mgr ekonomii
43	Mieszkalski Ireneusz	Wieluń	2003	mgr muzyki
44	Misiak Małgorzata	Wieluń	2002	dr nauk humanistycznych
45	Mrugała Barbara	Wieluń	1999	mgr pedagogiki
46	Olejnik Tadeusz	Wieluń	1999	prof. dr habilitowany
47	Orłowski Damian	Skomlin, pow. Wieluń	2005	mgr historii
48	Owczarek Krzysztof	Gaszyn, pow. Wieluń	2001	mgr inż. mechanik
49	Packa Kamila	Wieluń	1999	mgr geografii
50	Papuga Maciej Konrad	Wieluń	2001	mgr kulturoznawstwa
51	Parada Bożena	Wieluń	1999	mgr politolog
52	Pawlaczyk Janina	Wieluń	2003	mgr filologii polskiej
53	Perdek Jan	Wieluń	2004	mgr pedagogiki
54	Perek Marek	Wieluń	1999	dr filozofii
55	Petrowicz Jarosław	Wieluń	2003	mgr filologii polskiej
56	Piszczka Jolanta	Praszka, pow. Olesno	2001	mgr historii
57	Polewiak Maciej	Wieluń	2001	mgr historii
58	Rodzoch Jadwiga	Wieluń	2002	mgr bibliotekarstwa

59	Rzepliński Andrzej	Warszawa	2006	prof. zw. dr habilitowany
60	Serwacińska Anna	Chicago	2004	mgr historii
61	Skoczylas-Stawska Honorata	Poznań	2001	dr nauk humanistycznych
62	Spychała Tomasz	Wieluń	2000	mgr historii
63	Spychała Zdzisław	Wieluń	1999	dr nauk matematycznych
64	Stępińska Krystyna	Starzenice, pow. Wieluń	2004	mgr ekonomii
65	Stępiński Jan	Starzenice, pow. Wieluń	2004	mgr ekonomii
66	Szczerbik Zbigniew	Praszka, pow. Olesno	1999	dr nauk humanistycznych
67	Szeląg Izabela	Wieluń	2005	mgr biologii
68	Szewczuk Danuta	Wieluń	2002	mgr ekonomii
69	Szromik Jadwiga	Wieluń	2004	mgr chemii
70	Szumigaj-Perdek Halina	Wieluń	2004	mgr prawa
71	Szymański Andrzej	Kędzierzyn- -Kozłe	2006	dr nauk humanistycznych
72	Świątek-Słonina Małgorzata	Wieluń	2001	dr nauk humanistycznych
73	Tobiasz Jarosław	Sieradz	2004	lekarz medycyny
74	Tsirigotis Konstantinos	Wieluń	1999	dr nauk medycznych
75	Tyszler Lubomira	Łódź	2004	dr nauk humanistycznych
76	Urbaniak Waław Zbigniew	Wieluń	2001	mgr inż. mechanik
77	Ustyniak Adam	Wieluń	2003	mgr pedagogiki
78	Walczak Bogdan	Poznań	2001	prof. zw. dr habilitowany

79	Ks. bp Wątroba Jan	Częstochowa	2005	dr teologii
80	Wielgosz Bożena	Wieluń	1999	mgr polityki społecznej
81	Wiluś Bogusława	Wieluń	1999	mgr filologii polskiej, etnograf
82	Włodarczyk Zdzisław	Dąbrowa, pow. Wieluń	2002	dr nauk humanistycznych
83	Wojcieszak Henryk	Wieluń	2002	mgr inż. informatyki
84	Wujec Krzysztof	Wieluń	2004	lekarz medycyny
85	Wujec Zygmunt	Wieluń	1999	mgr historii
86	Wypchło Waław	Wieluń	2002	mgr administracji
87	Zabraniak Sławomir	Częstochowa	2007	ks. dr
88	Zajac Beata	Wieluń	2000	mgr prawa
89	Zawada Piotr	Zdżary, pow. Wieruszów	2000	mgr historii
90	Ks. Związek Jan	Częstochowa	1999	prof. zw. dr habilitowany